

Ada Colau: “No crec en allò de primer la independència i després ja ho veurem. Però hi ha una oportunitat de canvi”

Ada Colau (Barcelona, 1974) serà la candidata de Guanyem Barcelona en les eleccions municipals del maig de 2015. La seva trajectòria com a activista ve de lluny: del moviment antiglobalització fins a la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca. Colau, filòsofa de formació, no té encara un salari de candidata i ha de dedicar la majoria del seu temps a la seva feina com a investigadora a l'Observatori DESC (Drets Econòmics, Socials i Culturals).

Sergi Picazo

Guanyem aposta per una confluència àmplia de partits d'esquerres...

No, per una confluència més enllà de l'esquerra.

Confluència d'esquerres és una expressió errònia?

No ho hem plantejat com una confluència només d'esquerres. Això no vol dir que no comptem amb actors d'esquerres. Però hem d'anar molt més enllà. Avui hi ha una gran part de la població que no s'identifica amb els partits tradicionals ni amb l'eix dreta-esquerra tal com s'ha representat fins ara. Hi ha una gran part de població que no participa políticament en les eleccions. No se sent interpel·lada per l'esquerra, ni tampoc per la dreta. Propostes com Guanyem Barcelona, que no és l'única, que surten de la ciutadania per reivindicar un aprofundiment democràtic, interpel·len una ciutadania que no ha trobat espai per participar.

Però quan dius més enllà de l'esquerra... fins a on arriba? A la dreta? A gent de dretes?

Em refereixo a la gent fastiguejada i cabrejada que no se sent interpel·lada pel sistema de partits i les velles formes de participar en política.

Quina gent és? De qui estàs parlant?

Treballadors, autònoms, migrants, gent jove, gent gran, decebuts, emprenyats... Sense deixar de banda els activistes de tota la vida. Jo ho he vist claríssim a la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH). Venia gent que no votava mai, gent que votava sense convicció, gent que canviava el seu vot en cada elecció... I és gent que està pendent de sobreviure i necessita un canvi urgent en coses concretes com l'habitatge, la salut, l'alimentació dels fills. Un altre cas de participació ciutadana més enllà dels partits és el moviment pel dret a decidir. Surt d'una mobilització ciutadana que desborda els partits. Hi ha molts exemples en els últims temps.

Partits i sindicats d'esquerres asseguren que representen els interessos de la gent

treballadora i, en canvi, tu dius que la gent no se sent representada per l'esquerra. Ho ha fet malament l'esquerra, segons tu, en els darrers anys?

Hi ha un cúmul de factors que han esclatat en els últims anys, però que vénen de lluny. La insatisfacció amb la Transició a la democràcia feta per unes elits; que els partits han generat unes superestructures que són maquinàries més preocupades per la supervivència que per la transformació de la realitat; un cicle de victòries del neoliberalisme econòmic i polític que afecta el planeta sencer i, després del qual, els antics partits socialdemòcrates abracen les polítiques liberals; que la corrupció s'ha escampat pels partits grans a Espanya i a Catalunya; i, a sobre, ens parlen del final de la història i ens diuen que ja "no hi ha alternativa". S'instal·la la percepció que votant cada quatre anys no es pot canviar res. Això no és només del 15-M: és del moviment antiglobalització i del zapatisme. Aleshores ja denunciàvem que les grans decisions no les prenen els estats sinó l'FMI, el Banc Mundial i els poders financers internacionals.

No n'hi havia prou amb assemblees i 'manis'. Ens vam organitzar però no a la manera clàssica, ni vertical ni opaca ni corrupta

Justament tu inicias la teva politització al moviment antiglobalització als inicis de la dècada del 2000. Quin és el recorregut de l'Ada Colau militant d'extrema esquerra fins a l'Ada Colau actual? La idea zapatista era aleshores "Canviar el món sense prendre el poder" i "Anem lents perquè anem lluny". Ara és "Guanyem el poder i guanyem-lo ja".

Jo era una més que participava d'un moviment col·lectiu i compartit que no era majoritari i que potser no arribava a tota la classe treballadora però que anava creixent en suport. Vam arribar a fer grans manifestacions contra "l'Europa del capital" i, després, contra la guerra de l'Iraq. Avui som en un cicle nou que podem anomenar revolució democràtica, postcapitalisme, procés constituent... I jo veig fils de continuïtat claríssims amb la feina feta per molta gent durant els darrers 15 anys. El que per a molta gent ha significat el 15-M en favor de crear un moviment ampli, de majories socials i que deixi de delegar la política en els partits s'ha anat coent des de fa temps. L'antiglobalització ja buscava formes de participació política que no passessin per les clàssiques dels partits i dels sindicats que cada cop estaven més allunyats dels treballadors, sobretot dels joves i dels precaris. Del malestar d'aquella generació apareix una consciència global, sobretot després de les protestes de Seattle i del zapatisme, per lluitar. Ens van fer un relat de la democràcia i no ens quadrava amb la nostra vida precària. Fèiem campanyes ciutadanes, contra el Banc Mundial o contra la guerra, on tothom podia participar independentment del seu carnet polític. Canviem les formes de comunicar els nostres reclams amb portaveus anònims, sense el suport dels mitjans de comunicació clàssics i amb lemes com el de V de Vivienda de "No tindrás casa en la puta vida". Hi ha una reflexió col·lectiva, als fòrums socials mundials, per passar d'allò global a allò local. Comencem a treballar amb temes de precarietat i d'habitatge amb la ciutadania. Això acaba esclatant amb les *primaveres àrabs* i amb el 15-M. La ciutadania s'anticipa als problemes que vindran molt abans que els partits. En l'habitatge, això es veu amb la PAH. Al final, però, ens adonem que per aconseguir resultats polítics cal un esforç organitzatiu a mitjà i llarg termini, no solament a curt. No n'hi havia prou amb assemblees i *manis*. Ens vam organitzar però no a la manera clàssica, ni vertical ni opaca ni corrupta.

Tenim propostes viables. El que ha estat inviable són les seves propostes: ens han dut al desastre

De la crítica postmoderna passeu a la proposta material. Però teniu propostes factibles i viables en un moment de crisi i d'endeutament com aquest?

Sí, sí! Sempre n'hem tingut. El que ha estat inviable són les seves propostes: ens han dut al desastre absolut. Tenim propostes, però necessitem canviar la correlació de forces. L'únic que accepto és que s'han acabat els grans relats. No hi ha una ideologia única que resol tots els nostres problemes. Per això es parla de postcapitalisme, d'economia del bé comú... No es tracta de posar fi a tota forma de mercat, però sí de posar fi a l'economia especulativa o al frau fiscal de les multinacionals.

Fi dels grans relats... No et consideraries comunista?

No.

I socialdemòcrata?

No.

Anarquista?

No. Però deixa'm explicar-t'ho.

Vinga.

No m'he identificat mai amb una única ideologia. El que tinc són referents de totes les ideologies que has dit. Em reconec en valors d'aquestes tradicions de les esquerres. Però els grans relats que ho expliquen tot i ho solucionen tot han fracassat. Aquestes definicions van tenir molt de sentit en dècades passades, però avui la gent no s'identifica així. Jo em reconec en els valors de justícia social, llibertat, democràcia radical, defensa dels drets humans...

Un gran defecte de les esquerres és que creuen que parlar amb el llenguatge de la gent és una renúncia. La gent està farta de grans discursos

Per arribar a més gent, com els abstencionistes o els desenganyats, heu de rebaixar el discurs? A quins objectius renunciaries per arribar a més votants?

Aquest és un gran defecte de les esquerres. Creuen que parlar amb el llenguatge de la gent és una renúncia. Això és un error d'anàlisi clamorós. Les esquerres volen transformar la realitat. Això només ho pots fer amb la gent. No pots pensar que tothom està equivocat. La gent està farta de grans discursos. Vol saber fins on estàs disposat a jugar-te-la per aconseguir el teu objectiu. Ara la gent vol parlar de salut pública, d'escoles bressol, de com convertim els habitatges buits en lloguer social, de com participar en democràcia...

Analistes d'esquerres com Antonio Baños o com Joan Manuel Tresserras defensen avui que no es pot aconseguir un canvi social a Catalunya si no hi ha independència.

Per se, no hi estic d'acord. La independència ella sola per si mateixa no porta un canvi social. El procés pel dret a decidir i per trencar amb el règim del 78 sí que és per si sol una oportunitat democratitzadora. Però històricament els països s'han independitzat, han canviat de nom i de president i no ha canviat gran cosa. Em sembla que justament això és el que pretén Convergència.

Molta gent, que mai hem estat ni nacionalistes ni independentistes, ens estem apuntant

perquè veiem una oportunitat pel canvi

Però aquestes veus afirmen que les revolucions d'esquerres sempre han fracassat a l'Estat espanyol -des de l'anarquisme fins al PSUC passant per la II República- i que en una Catalunya independent hi hauria una oportunitat pel canvi. Tu no ho veus?

Només si hi ha un protagonisme fort de la ciutadania. No crec en allò de primer la independència i després ja ho veurem. La bona notícia és que l'actual procés s'està construint des de la base i amb una mobilització social massiva sense precedents davant d'un PP autoritari i fora de control que ja no intenta ni fer-se passar per demòcrata. Vivim una crisi de règim que obre una finestra d'oportunitat per canviar les regles del joc. Això està passant a escala estatal i, també, a Catalunya. Molta gent, que mai hem estat ni nacionalistes ni independentistes, ens estem apuntant perquè veiem una oportunitat pel canvi.

Tu has dit que votaries sí-sí en la consulta. T'has fet independentista per voluntat o a la força?

Per oportunitat històrica. Reconec que sempre havia associat l'independentisme amb la creació de noves fronteres. A mi m'agradaria pensar, sense ser ingènua ni idealista, que algun dia podrem superar les fronteres. Bàsicament, perquè les fronteres només existeixen per als pobres. Els rics i les multinacionals no tenen problemes a la frontera. Ara mateix, en l'actual context català, crec que el procés pot ser una oportunitat en favor de la democràcia a l'Estat i a Catalunya.

I, enmig de tot això, d'una crisi de les esquerres i d'un procés sobiranista, vols presentar-te a les eleccions municipals de Barcelona al maig de 2015.

Hi ha una oportunitat històrica de guanyar Barcelona, i Barcelona podria ser punta de llança d'una revolució democràtica. Guanyem demostraria que es pot practicar la democràcia real i fer revertir la dinàmica neoliberal. Però tindrem resistències per part del poder econòmic.

No hem de ser ni ingenus ni maximalistes. No podrem arribar a l'Ajuntament i anul·lar tots els contractes de cop. Això podria portar un munt de problemes legals

Quina seria la primera decisió si Guanyem aconseguís l'alcaldia?

Moltíssimes! Però una de les primeres seria fer una auditoria de l'Ajuntament. És una administració que té massa espais de decisió a l'ombra. Volem saber quants consorcis, empreses publicoprivades o fundacions tenen i quines decisions s'hi prenen. Volem saber què i com prenen decisions a l'[Àrea Metropolitana de Barcelona](#) o a la Diputació de Barcelona.

Anul·laríeu els grans contractes de Barcelona amb poders econòmics com Agbar, amb grans constructores, i les grans obres urbanístiques pendents de fer, les llicències d'hotels de luxe, o deixaríeu d'operar amb bancs que no fossin ètics?

Estem treballant per intentar recuperar la sobirania sobre la ciutat. No hi ha control públic sobre l'economia de la ciutat i les grans decisions. Però no hem de ser ni ingenus ni maximalistes. No podrem arribar a l'Ajuntament i anul·lar tots els contractes de cop. Això podria portar un munt de problemes legals. Però pots estar segur que farem revertir l'economia depredadora i multinacional en favor d'una economia cooperativa i de justícia social i ambiental. No serà cosa de dos dies. Serà una qüestió de correlació de forces. Guanyem no solament ha de mobilitzar vots per vèncer unes

eleccions sinó mobilitzar la ciutadania per pressionar l'endemà de les eleccions.

El PSC i CiU defensen que el model de Barcelona ha portat beneficis a la ciutat en llocs de feina, fama internacional i ingressos. Quines coses veus bé i quines malament del model de Barcelona?

És un tema complex i, a vegades, s'escapen els matisos. No hi ha un sol model de Barcelona. En 30 anys de democràcia hi ha hagut diferents fases. Els primers ajuntaments van fer un esforç importantíssim per construir socialment i urbanísticament els barris més degradats. Tampoc té res a veure un esdeveniment com el del 1992 amb el Fòrum de les Cultures. Almenys el 1992 bona part de la ciutadania estava il·lusionada i mobilitzada. El problema del model de Barcelona és que en els últims anys, i sobretot amb CiU, tenim la sensació que estem perdent la ciutat en mans dels poders econòmics privats. Hem de recuperar l'esperit dels primers anys. Les conquestes socials d'aquells anys van arribar gràcies a un exèrcit veïnal mobilitzat massivament en reclam de millores. Nou Barris seria un gran exemple de conquesta de la ciutadania.